

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Румяна Коларова по конкурс за присъждане на научната и образователна степен доктор по професионално направление 3.3 Политически науки, шифър 05.11.02
Политология (Сравнителна политология)

на **Теодора Сашкова Ангелова**, представил дисертация на тема **„Председателството на Съвета на Европейския съюз – първият български опит“**

Общи данни по процедурата Представеният за защита дисертационен труд е с обем 353 страници и включва увод, четири глави, заключение и библиография. Научният апарат съдържа 314 използвани източници, от които 162 на английски и 152 на български език. Както обемът на дисертационния труд, така и броят на използваните източници (официални документи, академични и медийни публикации, които са пълноценно използвани в текста) съществено надхвърля зададените стандарти за докторска теза.

Дисертационният труд по форма, структура и съдържание отговаря на нормативните изисквания за придобиване на научната и образователна степен „доктор“, като в съответствие с изискванията на закона свидетелства, че „кандидатът притежава задълбочени теоретични знания и способност за самостоятелно научно изследване“, а трудът му „съдържа, както научни, така и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос“.

Значимост на изследвания проблем – значимостта на изследвания проблем е безспорна, като следва да се подчертае, че избраната тема е била изключително актуална в момента на провеждане на изследването. Към днешна дата значимостта ѝ не отслабва, доколкото въпросът за ефектите от българското председателство на Съвета на ЕС се трансформира от тема, доминираща в медийното пространство в тема с ключово значение за оценката на стратегическите ефекти от вътрешната и външна политика на българското правителство. В тази връзка една от основните задачи на Теодора Ангелова е била да намери точния баланс между медийния образ на този значим епизод от българската политика и неговото политическо/стратегическо значение за качеството на демокрацията в България и ефективността на изпълнителната власт. Така не само избраната тема, но и следваният от Теодора Ангелова подход предполага балансирана и политически неутрална оценка на позитивите и негативите на едно координирано политическо и управленско усилие на българската държава с ключово значение.

Обоснованост на целите и задачите – Дисертацията на Теодора Ангелова си поставя ясен и конкретен изследователски въпрос – какъв е ефектът от българското председателство на ЕС за стабилността на правителството и политическите институции? В дисертационния труд ясно са определени както изследователските хипотези, така и изследователските задачи, но и в двата случая научната коректност на докторантката е довела до амбивалентни формулировки. Не само в хипотезите се предполага вероятността за нееднозначен резултат (т.е. нееднозначен отговор на поставените изследователски въпроси), но и в конкретизираните изследователски задачи този подход доминира. Напълно естествено е резултатите от ерудираното, добросъвестно и детайлно изследване да не удовлетворяват очакванията за категоричен резултат. Това се предполага и от избора на изследователски методи – Теодора Ангелова прилага само качествени методи в своята дисертация. Този избор е не само логичен, но и напълно адекватен. Имаме едно значимо историческо събитие, което трябва да бъде анализирано и оценено в неговата сложност, многостранност и комплексност (взаимосвързаност). Така определените изследователски задачи много разширяват теоретичния и емпиричния обхват на дисертацията на Теодора Ангелова. Адекватното изпълнение на тези задачи на свой ред изисква много добра информираност (не само за общите тенденции, но най-вече за конкретните детайли) и ерудиция както по въпроса за използваните теоретични модели, така и за хода на конкретната събитийност.

Съответствие между избраната методология и поставените цели и задачи – Докторантката е подбрала своите методи съобразно с комплексния характер на изследователските си задачи, която се осъществява на четири основни нива – анализ на теоретични модели, анализ на документи на българските и европейските институции, анализ на медийни публикации и анализ на самия политически процес. Това е сложна изследователска работа, която предполага различни умения: /1/ обзор на изключително голяма по обем литература, критичен анализ на академичния дебат по темата и изработване на комплексен изследователски инструментариум; /2/ анализ на съдържанието на голям обем от програмни документи, медийни публикации и академични изследвания касаещи българското председателство; /3/ анализ на политическия процес на подготовка и реализация на българското председателство на ЕС. Теодора Ангелова успешно се е справила с тази трудна изследователска задача, което гарантира приносния характер на резултатите от нейните изследователски усилия.

Оценка на дисертационния труд и неговите приноси – Дисертационният труд на Теодора Ангелова предлага сложна и многостранна картина на българското председателство на Съвета на ЕС, структурирана с оглед на ясно дефинирана теоретична рамка. Последователно реализирайки поставените изследователски задачи докторантката детайлно е проучила и представила в първата глава широк набор от теоретични модели и изследователски подходи, които добросъвестно прилага в процеса на своето изследване. В следващите глави тя анализира: хронологията на подготовката на БПСЕС и избрания институционален формат; вътрешнополитическият контекст и вътрешнополитическите ефекти от българското председателство; какъв е балансът между националните интереси и европейските приоритети, който се постига при реализацията на програмата на председателството.

Основният принос на Теодора Ангелова е свързан с анализа на взаимодействието между начина, по който протича председателство на Съвета на Европейския съюз, и вътрешнополитическия процес на държавите членки. Тя анализира това взаимодействие както в сравнителен план (в първата, теоретична глава), така и чрез анализ на конкретния случай на българското председателство. Резултатите от изследването на Теодора Ангелова могат да бъдат включвани в много различни анализи и проучвания на европейската енергийна политика. Именно тази комплексност и нееднозначност на изследователските резултати е тяхното основно предимство. Изследователи използващи различни количествени методи или поставящи си различни задачи могат да използват изследването на Теодора Ангелова, но същевременно те ще се пред сериозно затруднение – нейният теоретично коректен отказ да прави категорични оценки и необосновани заключения.

Публикации и участия в научни форуми – трите посочени в автореферата публикации са пряко свързани с дисертационния труд текстове, в които се разглеждат специфични подтеми. Важно е да се подчертае, че във всяка една от трите публикации използва и различен теоретичен модел, разработен е и е приложен специфичен инструментариум. Тези публикации са и илюстрация на следвания комплексен изследователски подход, който има за цел да обхване тази сложна и многоаспектна тема.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като имам предвид качество на изследователската работа по темата на дисертационния труд, оригиналността и значимостта на направените изводи и

постигнатите резултати убедено ще гласувам за присъждането на образователната и научна степен “ДОКТОР” на **Теодора Сашкова Ангелова.**

София

Член на научното жури:

30.08.2021 г.

проф. д-р Румяна Коларова